

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de Dr. I. MATEIU

[Urmare].

Dacă în trecut acțiunea lor prozeletistă printre Români a fost larg susținută deoparte în Ardeal de *Ungaria catolică*, de alta în vechiul Regat direct de către *Vatican*, era datorită Statului român, ca întemeiat pe prestigiul și forța politică, ce i le dădeau nouile sale hotare, să revizuiască problema catolicismului în toată întinderea ei, soluționând-o potrivit ideologiei specific *românești*, diametral opusă celei din monarhia habsburgică medievală.

Teza principiară trebuia să fie aceasta: **într'o țară ortodoxă catolicismul nu poate aspira decât la o astfel de situațiune legală, care să nu atingă întru nimic patrimoniul religios strămoșesc al Statului românesc.**

Prima consecință a acestui principiu ar fi fost stabilirea unei organizațiuni a Bisericii catolice în conformitate cu *numărul real* al credincioșilor ei și în raport direct cu *utilitatea* ce-o reprezintă pentru consolidarea *națională* a Statului.

Alături de aceste două elemente principale de judecată, trebuia să intervină, în mod constant, ca termen de comparație *Biserica ortodoxă*, temelie sufletească istorică a României de azi.

Intr'o asemenea concepție, pe cât de echitabilă pe atât și de firească în armura oricărui bărbat de Stat, desemnat să trateze problema *catolică*, s'ar fi ajuns de sigur la alte rezultate, decât cele cuprinse în acordul încheiat cu Vaticanul.

Dl *V. Goldiș* în special, care stăpâna aceste elemente, are măcar meritul de a fi *încercat* să meargă pe acest drum; am regretat însă să vedem, că față de opoziția calculată a Curiei papale, Domnia sa a depus prea repede armele, găsindu-și consolarea în două cuvinte regale ce i s'au

spus la plecarea sa spre Roma.

În schimb, admirăm o perseverență *de ani de zile* la năvalnicul *Mussolini* în negocierea — ceva mai încurcată — a Concordatului *italian*!

Prin urmare, o politică de Stat conștientă în domeniul Cultelor, ar fi demonstrat *Vaticanului* fără putință de replică, cum că pe *pământul românesc* Biserica latină nu poate pretinde altă situație decât aceea, care se desprinde deoparte din *rolul* jucat de ea în dezvoltarea Statului nostru, iar de alta din raportarea ei la poziția creată pe seama *Bisericii ortodoxe*.

Legea de organizare din 1925 ne arată, că Statul a consimțit să recunoască pe seama Bisericii sale *naționale*, cu peste 12 milioane de credincioși, *abia 18 Eparhii*, adică în medie câte un Episcop tot la 660,000 suflete.

Lăsând la o parte rolul catolicismului în viața țărilor românești, și oprindu-ne numai la principiul aplicat Bisericii *dominante*, Statul nu putea admite, în mod just și echitabil, pe seama Cultului catolic, cu *abia 2.500.000 credincioși, decât cel mult 4 centre ierarhice. Ei bine, i-a recunoscut nu mai puțin de 11 Eparhii!*

Este aceasta *egalitate de tratament*, ca să nu mai vorbim de avantajarea legitimă la care ar fi fost îndreptățită *Biserica ortodoxă*?¹

Patronii Concordatului răspund cu inocență: *Biserica ortodoxă este vinovată, fiindcă n'a cerut mai mult!* Ni se pare că o problemă de Stat atât de importantă, nu poate fi scoborâtă la un asemenea gen de discuție simplistă și inexactă.

Voiu trece, prin urmare, la examinarea acelor stipulațiuni ale Concordatului, cari sunt mai caracteristice pentru zugrăvirea concepției și orientării politice, în această materie, a reprezentanților Statului nostru.

¹ Este revelatoare în această chestiune statistica dlui *V. Goldiș* prezentată, ca ministru al cultelor, în ședința Senatului dela 16 Decembrie 1926.

Constantin C. Sărățeanu

— Noul Regent —

Corpurile legiuitoare au fost convocate într'o singură adunare, ca Reprezentanță națională, pe ziua de 9 Octombrie 1929, ora 10 dimineața, pentru a alege, în locul rămas vacant prin încetarea din viață a Înaltului Regent Gheorghe Buzdugan, un al treilea membru în Regență, cum și pentru a primi jurământul său.

Inceputul ședinței Reprezentanței naționale, sub președinția dlui Ștefan Cicio Pop, s'a dedicat proslăvirii memoriei defunctului Regent.

Votarea s'a început la ora 1:40. Cei dintâi votează înalții prelați, primul buletin, pus în urnă, este al I. P. S. Sale mitropolitului Pimen al Moldovei, al doilea buletin e al I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae al Ardealului. Urmează ceilalți înalți prelați, apoi în ordine alfabetică domni senatori și deputați. Votul s'a terminat la ora 2:25.

La despuerea scrutinului se constată că din 498 senatori și deputați prezenți (majoritatea legală fiind 332 voturi) dl **Constantin C. Sărățeanu** a întrunit 445 voturi, fiind declarat ales.

Voturi au mai întrunit dnii: general Prezan (22), N. Iorga, Exprincipale Carol (9), Sauciuc-Săveanu, Andrei Rădulescu și Vintilă Brătianu.

Noul Regent, dl C. Sărățeanu, este un om al legilor și tradiției, și un meritos magistrat.

Alegerea sa este dintre cele mai nimerite.

Note biografice

Noul regent, dl **Constantin C. Sărățeanu**, s'a născut la Buzău în 1862. Tatăl său, Constantin D. Sărățeanu, a fost procuror general la Curtea de casație, iar bunicul său paharnicul D. Sărățeanu, a fost judecător și deputat al județului Buzău în Obșteasca adunare din 1837—1842.

Studiile și le-a făcut în țară la liceul Sf. Sava și facultatea de drept din București.

A intrat în magistratură, imediat ce și-a luat licența, ca substitut de procuror la tribunalul R. Sărat, de unde a trecut la tribunalul de Argeș.

În 1890 a fost avansat procuror la tribunalul Vlașca, apoi la Ilfov.

După doi ani a fost numit judecător de instrucție la Ilfov, unde rămâne patru ani.

În 1896 este numit prim-procuror al tribunalului de Ilfov, apoi la Covurlui și din nou la Ilfov.

În 1900 este avansat procuror la Curtea de apel din Iași, de unde trece la București în aceeaș calitate.

În 1903 e secretar general al ministerului de Justiție, iar în 1905 este numit consilier la Curtea de apel din București.

În 1912 ajunge președinte de secție la aceeaș Curte.

În 1918 a deținut ministerul internelor în guvernul Averescu, sub care au început preliminările tratatelor de pace dela Buftea.

Imediat după aceea a fost numit consilier la Curtea de casație.

Spre solidarizare

Câțiva preoți ai capitalei, cum citim prin ziare, s'au prezentat înaintea primului ministru, dl Iuliu Maniu, cerându-i a nu urmări și a elibera de sub sechestra salarele unor preoți, suspendate pe motivul că ar fi agitat mai în primăvară contra concordatului ce chiar atunci se vota în parlament.

Din depărtarea în care mă aflu, nu pot ști cu ce impresii s'a depărtat deputația dela audiința ministerială. Aud numai că a primit promisiuni ce dau speranțe bune la unele revendicări. Bine ar fi.

Gestul preoților din București denotă că ne-am trezit și noi din moleșală și vrem a ne jertfi unii pentru alții. Gestul e pas hotărât spre solidarizarea preoților ortodocși. Păcat că nu ne-am trezit mai cu bună vreme, anume atunci când guvernânții țării au început a-și arăta atotputernicia față de un cler, care ideal mai înalt nu recunoaște decât ortodoxismul, neamul și scumpa patrie.

Pe noi preoții însă promisiunile ministeriale, ori cât de vajnice ar apărea, nu ne mișcă și nu trebuie să ne miște. În timpul din urmă numai din promisiuni trăim; de aceea trecem din amăgiri în amăgiri. Promisiunile sânt par'că principiu de guvernament. Cărmacii de stat promit și earăș promit, ca pe urmă să

nu facă nimic, ori dacă fac ceva apoi fac așa, că noi ne simțim mai mult nedreptățiți. Măsurile coercitive aduse la legea cultelor ce s'au votat în primăvară, într'adevăr sânt măsuri ce realizează scopuri politice și de partid, dar nici decum nu servesc binele bisericii și nici nu îndreaptă nici un rău ce ar exista în sinul ei, pentru că preoții noștri ortodocși nici când nu au luptat și nu au vătămat nici un interes al bisericii sau statului român. Din potrivă, sufletul și-l pun pentru biserică și statul românesc. Dacă în ziua când s'a întregit neamul cineva ar fi cutezat a ne zice nouă preoților: Luați aminte, voi veți înfunda cândva și temnițele pentru ortodoxismul vostru chiar dela cei ce vă guvernează! unul ca acela ar fi fost declarat nebun de toată lumea ortodoxă. Ceea ce nu am crezut, totuș s'a întâmplat. Politica de partid ne-a aruncat în halul în care ne zăbătem. Preoții ortodocși — ori cum am căuta să înfrumșetăm lucrurile — sânt coada; și biserica noastră ortodoxă, ori cât de dominantă ar fi ea în statul român, totuș e considerată de cenușotcă. Aproape nime nu-i ia în seamă doleanțele. E bună să manifeste cu părăzi la unele serbări naționale, după care apoi i se zice: Maure, ți-ai făcut datorința, poți pleca! Legile care ar fi să o înzestreză cu bunuri, nu de grație, ci după dreptul ce-l are în urma sequestrării averilor sale, întârzie. Clerului i se promit salare, dar nu se votează. Dacă preoții își ridică glasul, cum au făcut și cei ce și-au pierdut acum salarele, sânt loviți cu pedepse. Ear glasușurile, care susțin că sântem stat laic, se înmulțesc și obiectul religiei în școlile noastre, cari au menirea a crește cetățenii în tradițiile strămoșești — acuș nu mai e obiect de învățământ...

Și acum întreb: De unde ne vin toate relele? De ce suferim noi ortodocși în statul nostru ortodox? — Să mărturisim fără șfială adevărul: Suferim din vina noastră! Sântem slabi și neorganizați, noi, preoții ortodocși. Nevoind a ne strica cu nime, ne plecăm capul la toți și la toate. Apoi politica aceasta unde ne duce?

De aceea datorința preoților e: să nu stăm cu mâinile în sin! Să vestim *urbi et orbi* primedea ce ne amenință biserica și să apelăm la fiii sufletești, la popor, care e cu noi și ne apără. Ridicându-ne la rol conducător, ca cel mai de valoare factor al vieții de stat din România — cum de fapt trebuie să fim, — toți mărunțelii ce ne aduc pagube azi, se vor retrage în cuiburile lor, și statul și biserica vor înflori.

La aceasta ne trebuie organizare și muncă, și nici o milogire. Biserica se afirmă, nu cerșește.

Fie ca modificările din legea cultelor să fie glas de trezire pentru ortodocși, glas care pune în mișcare toată suflarea ce simte și trăește în ortodoxism. Eată ce aștept eu dela congresul ce se întrunește: să fie începutul organizării preoților ortodocși din întreg regatul român prin hotărârile ce le va aduce.

Prot. Vasile Gan

Funerariile Regentului Gh. Buzdugan

În mijlocul unei enorme afluențe s'a săvârșit Miercuri ceremonia transportării rămășițelor pământești, ale fostului Regent Buzdugan, din rotonda Ateneului la gara de nord.

La ora 4 d. a. se celebrează, de înaltul cler, serviciul divin. Rugăciunile preoților și răspunsurile corului impresionează profund pe ceice au venit să aducă ultimul salut fostului Regent, drept, înțelept și nepărtinitor. Terminată slujbă religioasă, nu se rostește nici un discurs.

Cortegiul pleacă în sunetul prelung și tânguitor al clopotelor din sfintele biserici. În frunte un pluton de jandarmi în mare ținută. Urmează clerul în odăjdii de aur și argint, apoi ofițerii superiori, purtând pe perne de catifea decorațiile defunctului.

Vine afetul de tun cu rămășițele pământești ale răposatului Regent.

Carul mortuar e urmat de doi fii ai săi și de ceilalți membrii ai familiei, de toți membrii guvernului, foștii miniștri, membrii corpului diplomatic, ofițeri superiori, înalți magistrați și demnitari din capitală.

În gara de nord sicriul e ridicat pe umeri, trupele dau onorurile, și sicriul e așezat în vagonul mortuar pe un catafaic înconjurat cu flori. În vreme ce glas de preot rostește neîntrerupt sfintele rugăciuni.

Trenul special mortuar a sosit Joi dimineața la Faraoni, la moșia regretatului, unde în cavoul familiar s'a făcut înmormântarea înaltului Regent Buzdugan.

Dumnezeu să-l odihnească între ceice au binemeritat dela patrie!

Sărbători ortodoxe în județul Ciuc

După aproape două sute de ani ne-a învrednicit Dumnezeu să trăim zilele de bucurie ale reînvierii credinței ortodoxe în ținutul Ciucului.

Până Duminecă 29 Septembrie a. c. nu era în județul nostru nici o sfântă biserică ortodoxă.

Cu mare mulțumire sufletească, românii din Ciuc au sărbătorit, în această Duminecă, săvârșirea sfințirii pietrelor fundamentale a celor dintâi două sf. biserici ortodoxe din județul nostru.

Dimineața, în Miercurea-Ciuc s'a sărbătorit săvârșirea sfințirii pietrei fundamentale a bisericii ortodoxe ce se ridică acolo din dragostea și credința ortodocșilor, după planurile arhitecților Popescu și Becu, în antrepriza arhitectului Mocinski.

După oficierea sf. liturghii în capela ortodoxă, de către P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu, asistat de preoții lancu Bărbat și Aurel Negoescu, întreaga asistență în frunte cu preoții și steagurile, a ieșit în procesiune, în sunetul clopotelor, la locul unde se clădește biserica.

Acolo, după ce s'a oficiat slujba religioasă a sfințirii pietrei fundamentale, P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu a ținut o cuvântare despre însemnătatea istorică a actului săvârșit și despre legătura dintre neamul nostru și credința ortodoxă.

Apoi întreaga asistență, compusă din autoritățile civile și militare și credincioși, a semnat pergamentul fundației care s'a pus și s'a zidit în temelie bisericii, spre a fi aducere aminte a zilelor de reînviere a ortodoxismului în Ciuc.

După amiază aceeași solemnitate s'a ținut la Gheorgheni.

În afară de credincioșii din Gheorgheni, au mai luat parte credincioșii din Vărviz, Voșlăbeni și Miercurea Ciuc. Din Miercurea au venit dnii: locotenent colonel Borșan, Georgescu, ing. Bălănoiu, Boboc etc.

În capela ortodoxă P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu a slujit vecernia, asistat de preoții Aurel Negoescu și I. Bărbat și apoi numeroasa asistență, în frunte cu preoții și steagurile, s'a îndreptat în procesiune către mândra clădire a bisericii ortodoxe care s'a ridicat până la acoperiș.

Biserica, în stil neo-bizantin, după planurile arhitectului S. Becu dela Comisiunea mormintelor istorice, se construiește de cătră antreprenorii Mirea și Perdomi.

Între zidurile masive de cărămidă și beton, s'a oficiat slujba religioasă a sfințirii pietrei fundamentale. După aceasta P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu a ținut o cuvântare, despre spiritul blând, tolerant și plin de dragoste al credinței ortodoxe.

Și aici ca și la Miercurea-Ciuc, și-a încheiat P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu cuvântarea, cu arhieriasca binecuvântare trimisă pentru sufletele însetate ale credincioșilor de către I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae al Ardealului.

Pisania pietrei fundamentale, mișcător cetit de părintele Aurel Negoescu, a fost semnată de poporul care umpluse casa Domnului și apoi zidită în temelie sfântului locaș pentru pomenirea timpului fericit când zorile strălucitoare ale ortodoxismului au luminat platurile Giurgeului.

Și mulțumirea acestei zile li-a fost tuturor, cler și popor, cea mai înaltă răsplătă pentru munca, străduința și osărdia depusă întru înălțarea acestor sfinte locașuri de creștinească iubire și pioasă reculegere.

Pisania conține următoarele:

Pusu-s'a această piatră fundamentală a sfintei biserici ortodoxe române din *Gheorgheni*, județul Ciuc, cu hramul «Sfântul Gheorghe» în anul Domnului, 1929 Septembrie 29, în zilele Preafălatului și de Hristos iubitorului Rege al României-mari *Mihail I*, sub înțeleapta păstorire a I. P. S. Sale Arhiepiscop și Mitropolit al Ardealului, *Dr. Nicolae Bălan*, protopop al «Oituzului» fiind P. C. S. protoereu Ioan Rafiroiu, iar întâiul preot paroh al parohiei matere Gheorgheni-Ciuc, C. Sa preotul Aurel Gh. N. Negoescu.

Inchinat-au Domnului grija și nespusa oboseală a străngerii fondurilor pentru începerea lucrărilor, consiliul parohial alcătuit din:

Președintele preot paroh Aurel Gh. N. Negoescu, secretar profesor Teodor Atanasiu, epitrop I primnotar Gheorghe Gociman, epitrop II administrator Nicolae Mărculescu, judecător Mircea Klein, inginer Ioan Gheorghiu, inginer Nicolae Băcanu, avocat Teofil Bena, avocat Ioan Păcurar, profesor Ioan Gh. Niculescu, profesor Ioan Stoian, șeful poștei Dumitru Giurca, comerciant Iuliu Nap, pedel și cantor Octavian Budac.

Întreprinderea pentru construirea bisericii Mina și Perdomi din Bucu-

rești, după planurile executate de arhitectul diriginte Stere Becu, dela Comisiunea monumentelor istorice din București.

Primească Dumnezeu darul tuturor, cari prin muncă și jertfe de orce fel, ori prin obolul lor au contribuit și vor contribui la înălțarea acestui sfânt lăcaș; iar împreună slujitori ai altarului ce am săvârșit mărețul act al sfințirii pietrei fundamentale, cerem Atotputernicului Părinte binecuvântarea acestui sfânt lăcaș, pentru a-l păstra din neam în neam ca pe un neprețuit odor din timpurile de mărire și strălucire, cu care a învrednicit Dumnezeu neamul nostru românesc, ridicat cu credința în Dumnezeu și dragostea pentru țară și rege.

Au săvârșit sfânta slujbă a punerii pietrei fundamentale:

Protoereu Ioan Rafiroiu, protopop al Oituzului, parohul local păr. Aurel Gh. N. Negoescu, preotul lancu Bărbat paroh în Miercurea-Ciuc.

Să nu mai întârzie!

Problema de salarizare a clerului, mult discutată, totuși a rămas până astăzi nerezolvită.

S'au cerut, în acest scop, date și rapoarte; cu toate acestea, legiferarea întârzie.

Întru deslegarea cât mai justă a problemei, am socotit oportun a sublinia, în linii generale, situația, din punct de vedere material precară, a preoților din Munții apuseni, care așteaptă dela noua lege o ameliorare a situației sale materiale.

Epopeea dureroasă a munților apuseni, — teatrul revoltelor și cetatea revoltaților împotriva împrejurărilor nedrepte, create și susținute de opresori, — este cunoscută, și formează subiectul, aproape banal, al multor anchete.

Situația clerului, din celebra țară a moșilor și a zărăndenilor, se prezintă astfel:

În majoritatea absolută a cazurilor, parohiile de aici n'au nici un fel de averi, — afară de cimitir, — ele n'au sesiuni parohiale, și n'au case parohiale.

Populația, din munții noștri, este una din cele mai sărace din țară, urmează de aici ca și veniturile stolare sânt foarte reduse, aproape inexistente.

În schimb, împrejurările de păstorire a preotului în munți se prezintă cât se poate de împovărătoare. Satele sânt resirate prin regiuni muntoase, în întinderi de zeci de kilometri; așa preotul, în activitatea sa pastorală, întimpină piedeci pe care preoții dela șes le cunosc abea din auzite. Silit să cutreere «crângurile» satului peste coline, dealuri și văi fără drumuri de comunicație și pe distanțe de mai mulți km., întors acasă istovit de puteri, preotul e bucuros că poate să se odihnească.

Nu mai amintim de greutatea întâmpinate în parohiile în care preotul trece din deal în vale și din vale în munte, și unde, pentru a duce mortul la groapă, se întrebunțează sania chiar și în luna lui August.

Această preoțime, călăuzită de înalt spirit de sacrificiu și care-și îndeplinește chemarea cu devotamentul și idealismul cerut unui adevărat preot, să se știe că se simțește profund nedreptățită.

Privind problema din altă latură, dăm de o nouă anomalie.

Preoțimea, de drept nu este pusă în rândul salarizaților statului. Ea se întreține «în primul rând din propriile sale mijloace», după cum

prevede art. 19 din Legea de org. a bisericii ort. române; iar art. 21 spune: «Statul va pune... la dispoziția bisericii sumele necesare pentru a completa veniturile clerului». Deci e clar, că statul acordă clerului numai ajutoare care să-i «completeze veniturile», și nu salarii, cum se dau funcționarilor publici.

Nu știm pe baza căror motive se face repartizarea ajutorului primit dela stat. Care sânt principiile ce rezidă la repartizarea lui uniformă între toți preoții deopotrivă?

Completarea veniturilor preoțesti, până acum s'a făcut fără luarea în seamă, nici a articolelor citate mai sus din legea de org. a bisericii ort. române, nici a situației materiale a parohiilor noastre din diferitele regiuni ale țării.

Situația actuală a repartizării uniforme a ajutorului primit dela stat, fără a ține seama de considerațiile arătate, nu este conformă nici cu legea, nici cu realitatea în care ne sbuciumăm. În concluzie sântem în drept, să cerem ca aceste inegalități și disproporții să dispară cât mai curând.

Să se analizeze minuțios și creștinește formularele cu averile parohiale și cu beneficiile preoților și să se caute modalitățile prin care la oficii egale să se dea și beneficii egale, dar proporționale cu venitele după sesiunile parohiale și stolare.

Pr. Harion Felea.

„Asociațiunea” la Turda

Adunarea generală a Asociațiunii, convocată pentru ziua de 6 Octombrie la Turda, s'a ținut, din pricina boalei înaltului Regent Gh. Buzdugan, într-o atmosferă neprielnică și în mijlocul unei asistențe, din depărtări, puțin numeroase, dar de față fiind cu atât mai mulți localnici.

Lucrările, care aveau să dureze două zile, s'au concentrat într-o singură zi; desvelirea monumentului și alte festivități s'au contramandat.

O expoziție agricolă-industrială a dovedit prosperitatea economică a județului Turda.

După serviciul divin, ținut în bisericile locale, președintele Asociațiunii, dl V. Goldiș, a deschis adunarea în sala festivă a prefecturii, explicând motivele pentru care cadrul serbărilor a fost redus. Vorbitorul se ocupă apoi de figura lui Dr. I. Rațiu în legătură cu Asociațiunea.

Șefii autorităților și reprezentanții diferitelor societăți și instituții culturale exprima Asociațiunii salutul lor. Păr. Dr. Vasile Bologa aduce binecuvântarea și salutul I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, — împedecat să ia parte la adunare, — rostind următoarele:

«În cuvintele presidiale de inaugurarea lucrărilor Asociațiunii pentru acest prilej sărbătorec, și în cele urmate ale distinșilor mei antevorbitori, gădesc o școală de adânc înțeles și de avânt sufletesc. Sub această plăcută impresiune, împlinesc cu respect onorifică misiune ce mi s'a încredințat de I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, Dr. Nicolae Bălan, ca să exprim profundul Său asentiment pentru opera măreață a acestui așezământ, cea mai scumpă moștenire dela părinții noștri.

Trebuie să recunoaștem, că sântem abia la începutul încheșării noastre, ca stat și întregire de neam, și inherent firii omenești, sunt multe greutățile începutului, pentru îndrumarea unei dezvoltări mai intensive

și mai simțite. Dar tocmai aceste pedimente au să înteească puterile noastre tot mai mult, pentru deplina izbândă a instituției noastre de lumină și cultură. Biserica noastră strămoșească, e întotdeauna cu sfințenie pentru această năzuință salutară.

În acest sens aduc salutul și arhierasca binecuvântare a înaltului Arhiepiscop al bisericii noastre, cu urări de bine și prosperare Asociațiunii pentru cultura poporului român».

Comisiunile însărcinate să raporteze asupra activității Asociațiunii din anul trecut, își înaintează, în ședința de după amiază, rapoartele, urmate de o animată discuție.

Adunarea generală a primit cu multă bucurie oferta făcută de dl Stelian Popescu, directorul ziarului Universul, de a tipări *gratuit*, până la vremuri mai prielnice, revista Asociațiunii, *Transilvania*, precum și Biblioteca populară a instituției noastre.

Conferențe au ținut: dl Bogdan-Duică despre școlile Blajului în 1799, și dl Vasile Vlaicu despre problemele economiei naționale.

La ora 8 seara, adunarea generală și-a terminat lucrările.

Congresul misionarilor la Chișinău

Al doilea congres general al misionarilor ortodocși din țară se ține la Chișinău în 6 l. c. La congres participă: I. P. S. Sa Gurie, mitropolitul Basarabiei, P. S. Justinian, episcop al Cetății Albe, P. S. Grigorie, episcop al Aradului, P. S. Dionisie, vicarul mitropoliei Basarabiei, arhim. Policarp Morușca, pr. Șt. Lungu, protopop Șt. Cioroianu, ca delegați ai episcopiei Aradului ș. a.

Înainte de congres, toți congresiștii au participat la sfânta liturghie dela Catedrală, oficiată de I. P. S. mitropolit Gurie, înconjurat de preoții congresiști.

«S'au adunat aci — spune în cuvântarea sa I. P. S. mitropolit Gurie — ostașii Domnului ca să cumpănească nu puterile bisericii ortodoxe, care sânt nemărginite, ci aceea a dușmanilor și mai ales să constate cât de mare este rătăcirea fiilor slabi și naivi, cari se încred în cuvintele amăgitoare ale propagandiștilor sectanți. Congresul acesta este un semn de viață nu numai al bisericii, ci al neamului nostru, căci viața poporului nostru a avut la temelie credința. Cu biruința bisericii ni se asigură biruința însăși a românismului. De aceea misionarii preoți sânt ostașii lui Hristos și ai românismului».

După serviciul divin congresiștii în frunte cu înalții chiriarhi, și însoțiți de numeros public, s'au îndreptat la sala eparhială, unde congresul este deschis de I. P. S. mitropolit Gurie, care explică rostul congresului. Sf. Sinod în grija de a ține neștirbită credința strămoșească, a înființat secția misionarilor, condusă de P. S. Grigorie al Aradului.

Congresul are menirea de a găsi cea mai bună cale de combatere a sectelor. Biserica nu trebuie să lase să se piardă nici un dreptcredincios, căci cu pierderea fiecărui credincios se pierde un suflet de creștin și de român. Neamul nostru nu are un reazim mai puternic ca biserica, de aceea întărirea bisericii este întărirea statului nostru național.

S'au adunat aci orfani sufletești ai bisericii, ca să-și ascute sabla duhovnicească împotriva duhurilor rele ce primejdiesc credința noastră. Cu cât această sabie duhovnicească va fi mai ascuțită, cu atât va și mai bine să aperse neamul nostru».

P. S. Sa Grigorie al Aradului face o impresionantă comparație a

vieții de azi cu zadarnica trudă a unui turist, care în goana nebună a automobilului vrea să piardă frumusețea peisajelor naturii. Viața de azi este stăpânită de sentimentalism și de senzațional. De aceea mulți își uită datorile față de biserică.

Describe rolul istoric al bisericii în viața poporului român și accentuează că astăzi tot biserica este aceea, care va aduce liniște în sufletele turburate de viața actuală. În această străduință a bisericii de a echilibra sufletele, rolul cel mai mare îl va juca preotul, mai ales preotul-misionar. Preotul trebuie să fie pedagogul, îndrumătorul maselor noastre populare.

Salută congresul în numele episcopiei Aradului.

Dl general R. Scărișoreanu, comand. Corp. III armată, spune:

«În calitate de comandant al corp. III de armată de pe teritoriul național, aduc salutul armatei. După cum ostașii sunt străjerii neadormiți ai hotarelor dela răsărit, ei sunt și străjerii credinței noastre sfinte și strămoșești. Același rol îl au și ostașii sufletești ai bisericii. De aceea biserica și armata sânt temelii patriei».

Cere binecuvântarea bisericii pentru întărirea sufletească a apărătorilor hotarelor dela răsărit.

Apoi urmează cuvântările dlor: primar Negrescu, Păcescu, delegat al ministerului cultelor, părint. Crăciunescu, în numele consiliului central bisericesc, pr. I. Iliescu, în numele patriarhiei ș. a.

I. P. S. S. mitropolit Gurie, citește telegramele sosite dela dl Pan Halippa, ministru, P. S. episcop Vartolomei, dela facultatea de teologie Cernăuți, arh. Vasile de Rășinari.

După amiază prof. V. Bazacovschi a citit dezideratele congresului dela Arad, iar prof. V. Popovici și-a desvoltat conferința: «Lupta cu sectele religioase din Basarabia în trecut».

În ziua a doua a ținut conferință P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului despre pericolul sectelor religioase pentru statele naționale și mijloacele de apărare ce se impun.

La ora 12 președintele, I. P. S. Sa Mitropolit Gurie aduce la cunoștința congresului încetarea din viață a înaltului Regent Gh. Buzdugan. În semn de doliu ședința este suspendată până la ora 5 d. a.

Amânare. Congresul național bisericesc — ce urmă să se deschidă la 14 l. c. — este amânat pentru ziua de 18 Octombrie a. c., din cauza morții înaltului Regent Gh. Buzdugan.

INFORMAȚIUNI

Se aduce la cunoștință, că la Ambulatorul policlinic din Sibiu s'a înființat un dispensar pentru bolnavii tuberculoși, unde se dau *consultații gratuite ori cui*. Dispensarul este condus de medici specialiști și este deschis pentru oricine între ora 8 și 10 a. m., lângă localul Spitalului public din Sibiu, str. Cetății Nr. 4. Este de dorit ca bolnavii de piept să se adreseze cu toată încrederea la acest dispensar înființat pentru combaterea tuberculozei.

Aviz. Primim: Apărând calendarul popular al «Astrei» pe anul 1930, dnii președinți ai despărțămintelor de plasă, precum și dnii președinți ai cercurilor culturale sânt cu insistență rugați a comunica de urgență «Despărțământului jud. Sibiu al Asociațiunii», Str. Șaguna Nr. 6, numele acelor membri activi, cari au achitat taxa de Lei 50 pentru a se expedia calendarul.

Cum se ruinează tinerețea. Comandantul academiei militare din Belgrad a constatat că din 600 tineri cari s'au prezentat anul acesta la academia militară, jumătate dintr'înși au fost respinși din cauza defectelor organice căpătate pe urma abuzului sportiv, mai ales din cauza practicării jocului de football. Trei sute de tineri, cari s'au prezentat spre a fi admiși în această școală, erau bolnavi de piept și inimă. Comandantul a cerut să se ia măsuri pentru a se pune capăt primejdiilor excesive sportive.

Propagandă. Ministerul sănătății și ocrotirilor sociale a autorizat o loterie de 30 000.000 lei, din beneficiul căreia a obligat organizațiunea «Cooperarea forțelor sociale» să realizeze un program de propagandă culturală la sate: vor înființa 71 cinematografe ambulante la sate, unul de fiecare județ. Afară de aceste, «Cooperarea forțelor sociale din România», sub conducerea dlui general Dabija și a dnei Alexandrina Cantacuzino, va organiza propaganda națională prin film în străinătate. Se va filma România sub toate aspectele ei: configurația geografică, fizică, agricolă, industrială și comercială; se va filma istoria neamului, viața rurală românească, pozițiile pitorești ale țării și evoluția politică a statului român ca apărător al civilizației la porțile Orientului, în tot decursul istoriei sale. În sprijinul acestui program s'au asociat, la acțiunea «Cooperării forțelor sociale în România», dnii: prof. Dr. Iuliu Moldovan, Stelian Popescu, Sever Bocu, ministrul Banatului, II. PP. SS. LL. Mitropolitii Nicolae al Ardealului și Nectarie al Bucovinei, prof. N. Iorga, prof. Dr. Angelescu, Octavian Goga, Vasile Goldiș, președintele «Astrei» ș. a.

Pentru preoțime. Stofe bune, țestine, speciale pentru reverenzi, se gădesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. cum se poate vedea din anunțul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitați a se adresa cu încredere și cât mai curând către Librăria noastră.

La Tapiseria națională din Sibiu, strada Tribunei Nr. 16, (lângă Tipografia arhidiecezană) se confecționează în mod artistic tot felul de cusături și broderii, precum și steaguri naționale românești pentru sfintele biserici, reuniunile de femei, societatea tineretului «Sf. George», reuniunile de meseriași etc., cu icoane pictate în ulei sau brodate în Gobelin. Doritorii sânt rugați a se adresa cu toată încrederea, asigurându-i că comanda le vom executa cu cea mai mare conștiințiozitate și promptitudine, pe lângă prețurile cele mai convenabile. *Tapiseria națională.*

CARTI ȘI REVISTE

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. Vasile Gan, Lucrarea este proprietatea conferinței preoților din tractul Lupșa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice își procură acest instructiv volum, servesc cauza cultural-religioasă, și, pe lângă aceasta, au înșiși folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Poșta redacției

«Mentrea femeii creștine» nu merge.

Nr. 155/1929.

(126) 3-3

Concurs

În baza § 63 din Statutul Organic, în legătură cu § 23 pct. 5, precum și § 7 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter și conform înaltului ordin al P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4397/929 din 13 Iunie a. c., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Târnavă**, cu sediul în Dicioșânsmărtin.

Viitorul protopop va ocupa și postul de paroh al Dicioșânsmărtinului.

Retribuțiunile împreună cu acest post sânt: venitele după postul de paroh, conform fasiunilor din coala B., venitele stolare și salariul dela stat, sesiunea parohială cu venit de cca 30 000—35.000 Lei anual, venitele după postul de protopop.

Casa parohiale sau tractuale nu sânt, deci cel ales se va îngriji din al său de locuință.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrisă prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. Consiliu Arhiepiscopesc în termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, având a alătura și o tabelă de calificare după rubricile indicate în regulamentul congresual § 12.

Concursurile intrate după expirarea termenului nu se vor lua în considerare.

Dicioșânsmărtin, din ședința Consiliului protopopesc al tractului Târnavă, ținută la 3 Iulie 1929.

Petru Medeșan adm., prot., preș.
Iuliu Moldovan notarul cons., prot.

Nr. 6727/929.

Concursul se aproabă din ședința plenară ținută la 9 Sept. 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 468/1929.

(134) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Vingard**, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasonate pentru întregirea dela stat. Sesiua parohială e de 32 jugăre. Casă parohială, din care o cameră e rezervată pentru Casa culturală. Partea de lemne de foc convenită preotului din pădurea bisericii. Grădina de legume.

Concurenții au să-și înainteze cererile și documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc și până în opt zile înainte alegerii, a se prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Sebeș, la 20 Septembrie 1929.
Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Pictură

Subsemnatul pictor academic iau în întreprindere lucrări din bransa picturii în stil bizantin și repar picturi vechi cu prețuri potrivite și în condiții artistice ireproșabile.

În atelierul meu se găsesc tablouri și icoane bisericesti artistice. Am pictat și reparat biserici și posed certificate de apreciere din partea On. Comisii a monumentelor istorice.

Primesc lucrări în ori ce timp și la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuință de pictură și de reparații interioare.

(133) 3-3 Pictor **Ilie Chidu**
Sibiu, Piața Regele Ferdinand 2

Nr. 653/929.

(135) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II a din **Porumbacul de Jos**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Preav. Cons. arhiepiscopesc din 30 Iulie 1929 Nr. 6914/1929, se publică concurs cu termenul dn 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Folosirea cimiterului bisericii.
3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.

4. Grădina expropriată dela stat de 500 stânjini.

5. Venitele stolare usitate în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și substearnă cererile înscrise conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig, (poșta Avrig, județul Sibiu) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminică sau sârbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra și face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 20 Septembrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Avrig, în înțelegere cu cons. parohial.

Ioan Căndea
protopop.

CLOPOTE

în cea mai bună calitate. Turnătorie de clopote. Uzinele Metalurgice S. P. A. Timișoara IV, str. Andrei Mureșanu 3. Telefon 23-42 (125) 4-4

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130—

" II " 150—

" III " 120—

" IV " 200—

plus spese postale Lei 30—.

Turnătorie de CLOPOTE și metal**FRITZ KAUNTZ****Sibiu, strada Morilor Nr. 2**

Furnizează clopote pentru biserici din aliaj garantat ca în timp de pace în executare de artă și pe lângă cele mai mari garanții. Experiența îndelungată de ani în această ramură garantează o muncă de primul rang.

Am executat și clopotele Catedralei ortodoxe române din Sibiu — spre mulțumirea Consiliului arhiepiscopesc

I I Cereți oferte speciale I I

Observați exact adresa de mai sus!

NB. Firma de mai sus, nu are nici o legătură cu firma Schieb (114) 5-5

Nr. 182/1929.

(132) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Crăciunel**, protopopiatul Târnavă, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Salariul cu întregirea dela stat conform celor fasonate în coala B.

2. Casa parohială cu supraedificate.

3. 22 jug. cat. $\frac{1}{4}$ arător $\frac{1}{4}$ fânaț, care se va întregi conform hotărârei comisiei de împroprietărire cu 7 jug. cat. arător.

4. Folosirea cimiteriului vechiu cca 2 jug.

5. Câte 1 ferdelă cucuruz sfărmat și 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.

6. Stola obișnuită în parohie.

Concurenții vor înainta cererile și documentele convenite în termenul prescris oficiului protopopesc Târnavă în Dicioșânsmărtin și se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Dicioșânsmărtin la 4 Sept. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petru Medeșan
adm. prot.

La **Librăria Arhidiecezană** se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Prețul Lei 25—, plus spese postale Lei 10—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30— + spese Lei 5—. Se poate comanda dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICȚIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș**. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la **Librăria Arhidiecezană**, Sibiu

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele odoare bisericesti:

Potire**Disc și Steluță****Cădelnițe****Candele****Chivot****Copie****Lingurițe****Cruci****Cruciulițe****Cununi****Căldărușe cu mătăuz****Clopoțele pt. altar****Cănuțe pt. Sf. mir****Garnitură pt. bolnavi****Prapori**

Toate aceste odoare bisericesti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri moderate.